

Reel Döviz Kuru ve Ticaret Dengesi: Türkiye'nin Almanya ile Ticareti Üzerinde (2002.01-2012.09)

Real Exchange Rate and Trade Balance: The Case of Turkey's Trade with Germany (2002.01-2012.09)

Harun BAL¹

Mehmet DEMİRAL²

ÖZET

Bu çalışmada, Türkiye'nin Almanya ile olan ikili ticaretinde reel Euro kuru değişimleri ile ticaret dengesi gelişimleri arasındaki kısa ve uzun dönemli ilişkiler araştırılmıştır. 2002.01-2012.09 dönemi aylık verileri kullanılmış ve sırasıyla birim kök testleri, eşbütünlük teknikleri, vektör hata düzeltme modeli ve nedensellik testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar, ticaret dengesinin reel döviz kuru esnekliğinin kısa dönemde negatif ve uzun dönemde pozitif olduğunu göstermektedir. Bu durum Marshall-Lerner koşulunun kısa dönemde sağlanmadığına ve böylece J-eğrisi ayarlanma sürecinin geçerli olduğunu işaret etmektedir. Modelde ticaret dengesini belirleyen değişkenlerden yurtiçi geliri temsil eden Türkiye sanayi üretim endeksi özellikle uzun dönemde ticaret dengesini negatif yönde etkilerken, yurtdışı geliri temsil eden Almanya sanayi üretim endeksi ise pozitif yönde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Reel Döviz Kuru, Ticaret Dengesi, J-Eğrisi, Türkiye, Almanya

ABSTRACT

In this study, the short run and the long run relationships between real exchange rate movements of Euro and trade balance developments on Turkey's bilateral trade with Germany have been investigated. The monthly data for the period of 2002.01-2012.09 were used and unit root tests, cointegration techniques, vector error correction model and causality test were carried out respectively. Main findings reveal that real exchange rate elasticity of trade balance is negative in the short run and positive in the long run. This indicates that Marshall-Lerner condition does not hold in the short run and so there is evidence supporting J-curve adjustment process. One of the other variables that determine trade balance in the model is industrial production index of Turkey used as the proxy of domestic income. This variable effects trade balance adversely in chiefly the long run while industrial production index of Germany used as the proxy of foreign income does positively.

Keywords: Real Exchange Rate, Trade Balance, J-Curve, Turkey, Germany

¹Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, İİBF. İktisat Bölümü, harunbal@cu.edu.tr

²Ar. Gör., Çukurova Üniversitesi, İİBF. İktisat Bölümü, mdemiral@cu.edu.tr